

„הטופוגרפיה“ להלל בירגר

סא"ל א' בן־פורת

בשטח, המאפשרים הבנה מלאה של הנושא, ובו פרק נרחב על „בדיקת ראיות במפה“, המורה ללומד המתקדם כיצד לשאוב מן המפה ידיעה מעמיקה יותר על מבנה השטח.

בחלק השלישי — התמצאות בשטח — מוסברים עקרונות ה־תמצאות בשטח בעזרת מפה. חלק זה כולל את הדרכים לקביעת רוחות השמים בעזרת המצפן וגורמי השמים. תרגילי ההתמצאות והניווט המוצעים בו, הם מקור לא־אכזב למשחקים ולא־מוני־שדה לתנועות־נוער — לשם הגברת תחושת ה־תמצאות של המטייל והסייר.

בחלק הרביעי — המרשם — נלמדים המרשם ודרך הכנתו, וכן סוגי המרשמים השימושיים לסייר ולנווט.

בחלק החמישי — תצלומי־אוויר — מוגשים חידושי מדע הטו־פוגרפיה בנושא זה. שילוב ההסברים בקריאת מפה, על־פי התרגילים המוצעים, ממחיש את החומר התיאורטי ומקל על לימוד הטופוגרפיה בכללה.

החלק השישי — מדידות בשטח ונספחות — הן השלמות ל־הרחבת הידע העיוני, והשימוש המעשי במדע הטופוגרפיה.

בתרגילים שבספר כלולים רוב נושאי, ועניינם — הצד המע־שי של המקצוע, שהוא עיקר בו. לספר צורפו גם שאלות לה־זרה, שעל פיהן יש בידי הלומד להבהיר לעצמו את מצב ידיעותיו בכל פרק ופרק.

סיכומו של דבר — זהו ספר המתאים, בעיקרו, לחברי תנו־עות־נוער וארגונים קדם־צבאיים, ליוצאי־צבא, לאנשי ההתיש־בות העובדת, למדריכי־סיור ולכל המשתוקק להכיר את הארץ ונופה באורח בלתי־אמצעי, בטיול ובסיור.

המהדורה הרביעית לספר „הטופוגרפיה“ של ה' בירגר, היא המשך רצוף לפעולתו הבלתי־נדלית של המחבר בהקניית מדע הטופוגרפיה לציבור הרחב בישראל, ובמיוחד — בקרב בני־הנוער.

ה' בירגר, חלוץ הטופוגרפיה בארץ, העוסק בה מאז ימי מאורעות 1936—1939, סוקר במהדורה החדשה את ההת־פתחויות והחידושים האחרונים שחלו בתחום זה.

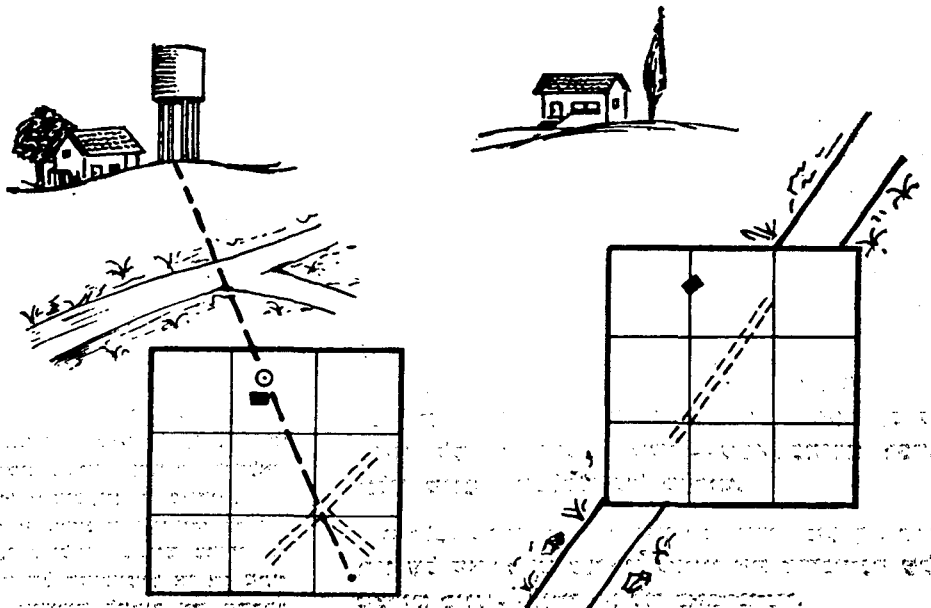
החומר שבספר כונס על־ידי המחבר מן הידע שרכש בפו"ש, בפלמ"ח ובמלחמות צה"ל, ושוכלל במהדורות השונות. במה־דורה זו ימצא הקורא, כי החלק „תצלומי־אוויר“, אשר חשי־בותו השימושית הולכת ורבה, הורחב ועובד; שינויים ותו־ספות הוכנסו בפרק הדרך במפת ישראל — שבו ניכר פרי עבר־דתה המתמדת של מחלקת המדידות הממשלתית; וכן נוספו פרטים חשובים בנושאים אחרים. כל אלה מרחיבים ומעמ־קים את ידע הטופוגרפיה, וממחישים את זיקת־הגומלין ש־בין הנוסחה היבשה — לפעולה החיה ולתרגיל בשדה.

בבחירת החומר ובצורת הגשתו השקיע ה' בירגר הרבה מניסיונו בהוראת המקצוע בשורות ה„הגנה“ וב„פלמ"ח“ (קורסים למ"כים, למ"מים ולמדריכי טופוגרפיה), בצה"ל, בבתי־ספר חקלאיים, בקורסים לידיעת הארץ וכיוצא באלה.

הספר נחלק ל־6 חלקים עיקריים:

בחלק הראשון — הכרת הקרקע והערכתה — מציג המחבר את סוגי השטח, אופיו ותכונותיו, ומשמעותיותו לגבי הסייר והלוחם.

בחלק השני — המפה — מוסברת, באורח מוחשי ביותר, צו־רת רישום השטח על גבי המפה. חלק זה משולב בתרגילים

מימין: ציפון מפה

לפני: קו-בשטח

משמאל: ציפון-מפה לפי קו

הנתון על־ידי שני

פרטי-נגן